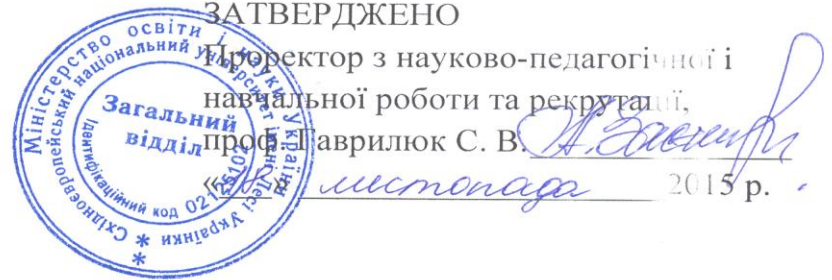

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра обліку і аудиту

КОНСОЛІДАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузь знань 0501 – Економіка і підприємництво

спеціальності 8.03050901 – Облік і аудит

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності»
для студентів 5 курсу галузі знань 0501 «Економіка і підприємництво», спеціальністю
8.03050901 – «Облік і аудит», заочної форми навчання.

26 червня, 2015 р. - 13 с.

Розробники:

к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

Н. А. Букало

Рецензент:

к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

А. О. Фатенок-Ткачук

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри обліку і аудиту

протокол № 4 від 25 жовтня 2015 р.

Завідувач кафедри:

(Гадзевич О.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 3 від 27 листопада 2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту

(Бегун С.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 18.11. 2015 р.

Вступ

Програма вибіркової навчальної дисципліни “Консолідація фінансової звітності” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Облік і аудит», заочної форми навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок для узагальнення обліку та формування звітності об’єднань підприємств у вигляді консолідованої фінансової звітності на основі вимог та принципів нормативних документів з організації та методики обліку, МСФЗ, НП(С)БО, аналізу показників консолідованих фінансових звітів.

Міждисциплінарні зв’язки: дисципліна “Консолідація фінансової звітності” є складовою частиною циклу фундаментальних дисциплін для підготовки студентів за економічним напрямком.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – “Економіка підприємства”, “Бухгалтерський облік”, “Фінансовий облік”, “Організація обліку на промислових підприємствах”, “Податковий облік”, “Фінанси підприємств”, “Економічний аналіз”, “Аудит”, “Фінансовий аналіз”. Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Концептуальні основи консолідації фінансових звітів.
2. Технологія консолідації фінансової звітності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години / 4,0 кредити ECTS.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	0501 – Економіка і підприємництво	вибіркова
	8.03050901 – «Облік і аудит»	
Загальна кількість годин - 120		Рік підготовки – 5
		Семестр – 9
		Лекції – 12 год.
		Практичні – 6 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних - 1 самостійної роботи – 3.0	магістр	Лабораторні -- год.
		Самостійна робота - 88 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Консолідація фінансової звітності» є надання студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань організації та методології формування консолідованої фінансової звітності суб'єктів господарювання і можливість їх використання в практичній фаховій діяльності, а також формування у студентів цілісної системи теоретичних знань з курсу; систематизація наявних теоретичних матеріалів, узагальнення нормативно-розпорядчих документів з організації та методики консолідації фінансової звітності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Консолідація фінансової звітності» є вивчення методів і організації ведення консолідованого обліку, формування та аналіз консолідованої звітності з використанням прогресивних форм, міжнародних та національних стандартів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- структуру і зміст курсу;
- зв'язки з іншими дисциплінами;
- понятійний апарат дисципліни;
- основні питання методології обліку та звітності;
- організаційне та правове забезпечення бухгалтерського обліку, звітності;
- необхідність формування, теоретичні аспекти та методи формування консолідованої фінансової звітності;

- технологію, інструменти, суб'єкти та об'єкти консолідованої фінансової звітності;
- методи аналізу показників консолідованих фінансових звітів

вміти :

- знаходити зв'язок між темами курсу та іншими економічними дисциплінами;
- використовувати отримані теоретичні знання для рішення практичних завдань;
- обирати технологію, інструменти, методи консолідації фінансової звітності суб'єкта господарювання;
- формувати зведену та консолідовану фінансову звітність підприємств;
- проводити аналіз показників консолідованих фінансових звітів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Концептуальні основи консолідації фінансових звітів

Тема 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ ЗВІТНОСТІ

Об'єднання як форма реорганізації підприємств. Види об'єднання підприємств. Злиття, придбання та об'єднання за П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств». Принципи організації обліку групи підприємств. Звітність групи підприємств. Типи консолідації показників фінансової звітності.

Тема 2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ ЗВІТНОСТІ ГРУПИ ПІДПРИЄМСТВ

Економічна сутність та основні засади консолідованої фінансової звітності. Міжнародні підходи до консолідації фінансової звітності. Економічні та правові основи консолідації фінансової звітності в Україні. Загальні підходи до організації обліку та формування консолідованих звітів.

Тема 3. МЕТОДИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Загальна характеристика методів консолідації показників звітності. Методи консолідації та їх залежність від ступеня пов'язаності сторін. Консолідація фінансових результатів. Пропорційна консолідація. Консолідація за методом участі в капіталі без виокремлення і з виокремленням неконтрольованої частки. Повна консолідація.

Змістовий модуль 2

«Технологія консолідації фінансової звітності»

Тема 4. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ В МАТЕРИНСЬКОМУ І ДОЧІРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Організаційні питання створення дочірніх підприємств. Облік інвестицій материнської компанії в дочірні підприємства. Формування капіталу дочірнього підприємства. Облік взаємовідносин між дочірнім підприємством і материнською компанією. Зведений облік та звітність учасників групи. Передумови формування консолідованої звітності материнської компанії та дочірніх підприємств.

Тема 5. ПРОЦЕДУРИ І МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ НА ДАТУ СТВОРЕННЯ ГРУПИ ПІДПРИЄМСТВ

Облікова політика групи підприємств, що об'єднуються. Формування фінансової звітності окремих учасників групи. Передумови для складання об'єднувального балансу та інших форм звітності. Робоча таблиця для складання консолідованого балансу. Порядок вилучення з консолідованої звітності внутрішніх інвестицій, внутрішньогрупових операцій та внутрішньогрупового сальдо, нереалізованих прибутків від внутрішньогрупових операцій. Облік гудвілу при консолідації. Облік та відображення неконтрольованої частки. Формування консолідованого балансу та інших форм фінансової звітності.

Тема 6. ТЕХНОЛОГІЯ СКЛАДАННЯ ОКРЕМИХ ФОРМ КОНСОЛІДОВАНИХ ЗВІТІВ

Характеристика основних форм консолідованої звітності за НП(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Методика консолідації фінансових звітів за НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність. Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан). Консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід). Консолідований звіт про рух грошових коштів. Консолідований звіт про власний капітал. Особливості консолідації фінансових звітів за МСФЗ.

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Методи фінансового аналізу консолідованої фінансової звітності. Оцінка майнового стану і оборотності активів консолідованої групи підприємств. Оцінка прибутковості за консолідованою звітністю. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності майна групи підприємств. Використання обліково-аналітичної інформації в управлінні об'єднаної групи підприємств.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. ТЕХНОЛОГІЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ							
Тема 1. Сутність і види об'єднання підприємств та консолідації звітності.	18	2			2	14	
Тема 2. Концептуальні засади обліку та консолідації звітності групи підприємств.	20	2	1		2	15	
Тема 3. Методи консолідації фінансових звітів.	22	2	2		3	15	
Разом за змістовим модулем 1	60	6	3		7	44	
Змістовий модуль 2 «ТЕХНОЛОГІЯ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ»							
Тема 4. Облік операцій в материнському і дочірніх підприємствах	17	2	2		2	11	
Тема 5. Процедури і методика складання консолідованої звітності на дату створення групи підприємств	16	2	1		2	11	
Тема 6. Технологія складання окремих форм консолідованих звітів	15	2			2	11	
Тема 7. Особливості аналізу показників консолідованої фінансової звітності	12				1	11	
Разом за змістовим модулем 1	60	6	3		7	44	
Всього	120	12	6		14	88	

5. Теми практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема 2. Концептуальні засади обліку та консолідації звітності групи підприємств – 1 год..

Практичне заняття 2.

Тема 3. Методи консолідації фінансових звітів – 2 год..

Практичне заняття 3.

Тема 4. Облік операцій материнського та його дочірніх підприємств – 2 год.

Практичне заняття 4.

Тема 5. Процедури і методика складання консолідованої звітності на дату створення групи підприємств

Самостійна робота

- 88 год. заочна форма навчання

1. Сутність і види об'єднання підприємств
2. Материнське і дочірні підприємства
3. Теоретичні засади консолідації фінансової звітності
4. Економіко-правові основи консолідації фінансових звітів
5. Економічна сутність консолідованої фінансової звітності
6. Міжнародні підходи до консолідації фінансової звітності
7. Директиви Європейського Співтовариства про консолідовану фінансову звітність
8. Гармонізація звітності у країнах Європейського Співтовариства.
9. Відбиття об'єднання підприємств у фінансовій звітності
10. Економічні та правові основи зведеної фінансової звітності в Україні
11. Зведена фінансова звітність та її відмінність від консолідованої звітності.
12. Принципи підготовки зведеної фінансової звітності.
13. Порядок складання і подання зведеної звітності.
14. Відбиття об'єднання підприємств у фінансовій звітності.
15. Чинники, що зумовлюють необхідність складання консолідованої фінансової звітності.
16. Облік операцій материнського та його дочірніх підприємств
17. Умови визнання компанії дочірною
18. Консолідований облік : зміст та призначення
19. Способи включення бухгалтерських документів дочірньої компанії у консолідовані бухгалтерські звіти.
20. Облік інвестицій у дочірні підприємства
21. Метод обліку придбання підприємств
22. Метод об'єднання інтересів
23. Облік частки меншості
24. Особливості обліку внутрішньогрупових операцій
25. Метод консолідації «бухгалтерія чистої вартості капіталу»
26. Пропорційний метод консолідації.
27. Технологія консолідації фінансової звітності
28. Методичні основи консолідації фінансових звітів
29. Умови складання консолідованої фінансової звітності згідно з директивами Європейського Співтовариства і міжнародних стандартів.

- 30.Поняття та зміст «периметру консолідації»
- 31.Консолідація фінансових звітів за МСФЗ
- 32.Методика консолідації фінансових звітів за НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»
- 33.Консолідація фінансових звітів в іноземній валюті
- 34.Методика складання консолідованих звітів в умовах диверсифікації діяльності
- 35.Оцінювання вартості та аналіз діяльності материнського та його дочірніх підприємств на основі консолідованої фінансової звітності
- 36.Методи фінансового аналізу консолідованої фінансової звітності
- 37.Концептуальні основи моделі оцінювання вартості групи
- 38.Оцінювання вартості групи традиційними моделями
- 39.Оцінювання вартості групи методом економічної доданої вартості
- 40.Аудит консолідованої та зведеної звітності.
- 41.

6. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);
- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);
- дослідницький метод;
- ділова гра.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Кожен білет включає два теоретичних питання та тести.

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КПЗ;
- оцінювання виконання контрольної роботи;
- залік.

Питання для підсумкового контролю:

42. Економічна сутність консолідованої фінансової звітності
43. Міжнародні підходи до консолідації фінансової звітності
44. Сутність і види об'єднання підприємств
45. Материнське і дочірні підприємства
46. Теоретичні засади консолідації фінансової звітності
47. Економіко-правові основи консолідації фінансових звітів
48. Директиви Європейського Співтовариства про консолідовану фінансову звітність
49. Гармонізація звітності у країнах Європейського Співтовариства.
50. Відбиття об'єднання підприємств у фінансовій звітності
51. Економічні та правові основи зведеної фінансової звітності в Україні
52. Зведена фінансова звітність та її відмінність від консолідованої звітності.
53. Принципи підготовки зведеної фінансової звітності.
54. Порядок складання і подання зведеної звітності.
55. Відбиття об'єднання підприємств у фінансовій звітності.
56. Чинники, що зумовлюють необхідність складання консолідованої фінансової звітності.
57. Облік операцій материнського та його дочірніх підприємств
58. Умови визнання компанії дочірною
59. Консолідований облік : зміст та призначення
60. Способи включення бухгалтерських документів дочірньої компанії у консолідовані бухгалтерські звіти.
61. Облік інвестицій у дочірні підприємства
62. Метод обліку придбання підприємств
63. Метод об'єднання інтересів
64. Облік частки меншості
65. Особливості обліку внутрішньогрупових операцій
66. Метод консолідації «бухгалтерія чистої вартості капіталу»
67. Пропорційний метод консолідації.
68. Технологія консолідації фінансової звітності
69. Методичні основи консолідації фінансових звітів
70. Умови складання консолідованої фінансової звітності згідно з директивами Європейського Співтовариства і міжнародних стандартів.
71. Поняття та зміст «периметру консолідації»
72. Консолідація фінансових звітів за МСФЗ

- 73.Методика консолідації фінансових звітів за НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»
- 74.Консолідація фінансових звітів в іноземній валюті
- 75.Методика складання консолідованих звітів в умовах диверсифікації діяльності
- 76.Оцінювання вартості та аналіз діяльності материнського та його дочірніх підприємств на основі консолідованої фінансової звітності
- 77.Методи фінансового аналізу консолідованої фінансової звітності
- 78.Концептуальні основи моделі оцінювання вартості групи
- 79.Оцінювання вартості групи традиційними моделями
- 80.Оцінювання вартості групи методом економічної доданої вартості
- 81.Аудит консолідованої та зведеної звітності.

8. Методи та засоби діагностики успішності навчання

У процесі вивчення дисципліни “Звітність підприємств” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;
- розв’язування тестових завдань;
- розв’язування задач та заповнення фінансової, податкової та інших форм звітності.

7.Розподіл балів та критерії оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Звітність підприємств» використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студента за національною шкалою передбачає:

Оцінка „5” („відмінно”) виставляється за повні і глибокі знання навчального матеріалу, правильне й обґрунтоване формулювання висновків, уміння розв’язувати розрахункові завдання, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру.

Оцінка „4” („добре”) виставляється за дещо обмежені знання навчального матеріалу, за окремі несуттєві помилки та неточності, що допускаються при викладенні матеріалу та розв’язку задач.

Оцінка „3” („задовільно”) виставляється за засвоєння основного навчального матеріалу, володіння необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускаються неточності.

Оцінка „2” („незадовільно”) виставляється в тому випадку, коли студент не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.

8. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для практичних робіт з дисципліни «Консолідація фінансової звітності» для студентів спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Укладач: Крупка Я.Д., Букало Н.А. – ВНУ ім. Лесі Українки, 2015 – 32 с.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Консолідація фінансової звітності» для студентів спеціальності «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Укладач: Крупка Я.Д., Букало Н.А. – ВНУ ім. Лесі Українки, 2015 – 144 с.

9. Література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р., № 996-XIV.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Наказ Мінфіну України від 07.07.99 № 161. (Редакція від 09.08.2013р.)

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» від 01 січня 2013 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_065.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27 червня 2013 року № 628 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

5. Давидов Г. М. Звітність підприємств: [навч. посіб.] / Г.М. Давидов, Н.С. Шалімова. – К.: Знання 2010. – 623 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

6. Єрмак О.М. Проблеми складання консолідованої фінансової звітності підприємств / О.М.Єрмак., М.О. Белгородцева. [Електронний ресурс]. Режим доступу: // <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=22474>

7. Коршикова Р. Консолідована фінансова звітність: призначення та методика складання / Р. Коршикова. // Бухгалтерський облік і аудит. – № 7.-2000- С. 28-40.

8. Костюченко В.М. Консолідована фінансова звітність: міжнародний досвід та практика України / В.М. Костюченко. / Навчально-практичний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 528 с.

9. Костюченко В.М. Консолідація фінансових звітів як основа аналізу діяльності групи підприємств / В. М. Костюченко. // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 191: В 4т. Том IV – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2004. – 332 с. – С. 1169-1175.

10. Левицька С.О. Звітність підприємств: Навч. Посібник / С.О. Левицька. – Рівне: НУВГП, 2008. – 178с.

11. Левицька С.О. Звітність підприємств: Підручник. / С.О. Левицька, Я. В.Лебедзевич, О.О. Осадча – Острог: НУ “Острозька академія”, 2012. – 230 с.
12. Герасименко О.С. Консолідована фінансова звітність / О.С. Герасименко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – №4(59). – с. 17-21.
13. Лучко М. Р. Консолідована фінансова звітність: теоретична концептуалізація побудови : [монографія] / М.Р. Лучко. – К. : Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2007. – 263 с.
14. Откаленко О.М. Консолідована фінансова звітність: особливості складання і подання згідно національних і міжнародних стандартів. / О.М. Откаленко, О.В. Станіслав. [Електронний ресурс]. Режим доступу:// <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=72460>
15. Пирець Н.М. Складання консолідованої фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами / Н.М. Пирець, Н.А. Мінченко // Економічний простір. – 2013. – № 70. – С. 243-251.
16. Циган Р.М., Компанієць І.О. Адаптація методів консолідації фінансової звітності до міжнародних стандартів / Р. М. Циган, І. О. Компанієць. [Електронний ресурс]. Режим доступу:// <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/1034/35/>